

ПРАВОВА ОХОРОНА ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ

Верещака І.С., Аврамова О.Є.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Лінгвістична творчість серед об'єктів інтелектуальної власності України є найбільш поширеною. Цей стан обумовлено національними традиціями, ментальністю Українського народу. Правова охорона літературних творів здійснена на підставі Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Літературний твір - це один з об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема авторського права. Взагалі, термін «літературні і художні твори» охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені, як-то: книги, брошури та інші письмові твори, лекції, звертання, проповіді та інші подібного роду твори; драматичні і музично-драматичні твори; хореографічні твори і пантоміми, музичні твори з текстом або без тексту; кінематографічні твори, до яких прирівнюються твори, виражені способом, аналогічним кінематографії; малюнки тощо..

Літературні твори бувають письмові та усні. До письмових літературних творів відносяться такі традиційні твори, як романи, казки, вірші, статті, наукові праці тощо, а також нетрадиційні, твори практичнішого призначення: рекламні тексти, інструкції з експлуатації техніки, технічні завдання, положення про оплату праці, посібник користувача та інші твори, котрі за допомогою символів та знаків фіксуються на матеріальному носії інформації.

Зазвичай, матеріальним носієм письмового літературного твору є папір, але не слід забувати й про інші, нетрадиційні, матеріальні носії, такі як дискета, компакт диск тощо. Об'єктивна форма письмового літературного твору допускає сприйняття твору третіми особами.

До усних літературних творів відносяться промови, лекції, доповіді та інші виступи. Усний літературний твір не має такого матеріального об'єкта, як примірник твору. Такий твір може бути закріплений за допомогою аудіо або відео запису, але результатами такого закріплення будуть фонограма та відеограма відповідно.

Отже, на відміну від науково-технічної діяльності літературна діяльність та її результати не підлягають будь-якій перевірці відповідно до вимог закону. Якщо ж матимуть місце запозичення (плагіат) тексту чи частини тексту чужого твору, то це визнається правопорушенням, що спричиняє відповідальність за законом.